

САНА ОЛОХ

Хайыат
1981 сыл алтынньы
15 күнүттэн тахсар

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЯ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 100 (5924)

1983 сыл. Атырдыах ыйын 23 күнэ
ОПТУОРУНЬУН

Сыаната
2 харчы.

ААСПЫТ ДА НЭДИЭЛЭБЭ ОТ ХОМУУРУГАР ГРАФИККА КЫАЙАН КИИРБЭТИБИТ Субу күннэргэ тэтими тосту эбэн ударнай ый соругун толоруобун!

Оройуон совхозтарыгар сүөһү аһылыгын бэлэмнээһин
1983 сыл атырдыах ыйын 22 күнүнээҕи сводката

СОВХОЗТАР	Улаһиыр киһи ахсаана	Звенно ахсаана	Од иһигэр механизир.	Оккуу (гектар)	Муһууу (гектар)	Кэбиһин (тонна)		Синлэс (тонна)		ГТ мээккэтэ (тонна)	
						график	туола	график	туола	график	туола
Карл Маркс	544	30	3	11752	10101	7500	6144	2102	953	222	172
Субуруускай	244	13	3	6640	5300	3600	3813	1030	800	222	—
Эрилик Эристини «Чурапчы»	560	27	3	11189	10312	7950	5574	1384	890	296	140
«Мындабайы»	448	25	3	8393	5496	5700	4494	1391	630	—	—
«Мындабайы»	283	14	5	6215	4965	5250	4316	625	1698	—	—
Оройуон үрдүнэн	2079	114	17	42189	36174	30000	24341	6532	4971	740	312

Государственной статистика оройуоннаабы инспектурата.

Бэрэһээни туругунаан оройуонга сүөһү аһылыгын сордуоһуукалааһын сөөһүнэ былаана 60,8 бырыһыан толорулуна. Оһоң график оссө даһаны 4,2 бырыһыанынан ситиһиллибитэ.

Хаалты ый иһис аһа-рыттан сөһаланиа кэһники нэдиэлэбэ совхозтарга графиктаах 4000 тонна онһуулар баара суоһа 884 тонна от кэбиһилиһна. «Чурапчы» совхозка иһи кэмгэ биһр да от көмчөтүлүбөтө. Кэбиһин ардахтаах күһнэр буолбуттарынан олус хаалла. Отһон үлэһи са-

таан тэриһбит, бастыах технологияны туһаммыт буоллар иһи таһыа суохтаһа.

Ударнай ый саамай эһтигэтээх, быһаарылаах үһүс декадата үһүнэ. ССКП обкомун уонна Саха АССР Министрдарын Советын дьаһалларынан бу кэмгэ коһуһа-да үлэ тэтимэ оссө күһүрдүлүөхтээх. Отһон биһиэхэ иһи көрдөбүл тараһынан толоруллубата. Од биһр сүрүн биһичинэһинэн кэһники күһнэргэ совхозтар оттуур аһеноларга 248 киһини устубуттара буолар. Карл

Маркс аһынан совхоз 128, Эрилик Эристини 70, «Мындабайы» 20 отчуту аһын үлэбэ ыһтыһлар. Иһи биһрэ, Иккһи, иһи, ардахтаах күһнэргэ аһеноларга үлэ тэрэһинэ оссө мөлтөтүлүһнэ, сөһөх сирдэргэ дьон туһата суох олорон таһсыһлар баар буолла.

Биһлэриһ курдук, быһыл оройуонга синлэһи үһуу тэтимэ олус быһаан. Бу үлэбэ биһлэриһиби ударнай декадата даһаны эһийиллэр хамсаһын тэһсөһата. Ааспыт нэдиэлэбэ, барыта 2890 тонна сүмэһиннээх аһылык

бэлэмнэһнэ эрээри, графика эмис кыайан киһиллибэтэ. Ударнай декадата сорудаһын «Мындабайы» совхоз эрэ толордо.

От комууруугар республикада биһлэриһиби ударнай ый хаалбыт күһнэригэр ыйыһыллыбыт иһтэһтэри хатылааһат, коһуһада, үлэ тэрэһини, тосту туһсарар, отчут аһсаанын ачһаппат, үлэ онһорумтуотун үрдэтэн иһэр уонна онһон бу нэдиэлэбэ сир аһсын графика буһгүчү киһрэр сөрүк турар.

ОТ ОХСУУТУГАР КОНКУРСКА КЫТТЫН Үлэ мунутуур үрдүк онһорумтуотун иһин илиһнэн оһсооччулар республикатаабы конкурстарын УСУЛУОБУЙАТА

Конкурс кыттылаарынан совхозтар, тарилтэлэр, предриятиһелар рабочайдара, судууспалаахтара, студенттар, уһһуһсака сыһдыар дьой, профтехучилиһелар уонна техникумнар үөрөнөөчһилэрэ, оскуола оһолорө, пенсионердар уонна дьинэ хаһайһилалара буолуохтарын сөһ.

Иһинэн от оһсуутун конкурсуугар Алексеевскай, Аһма, Аһый, Алдан, Үһһэ Бүлүү, Үһһэ Халыма, Бүлүү, Верхонйскай, Горнай, Нам, Ленинскэй, Мөһгөһаһаһа, Муоһа, Сунһаар, Орто Халыма, Ууһ-Алдан, Ууһ-Маһаһа, Кэбэһин, Төһһө, Орджоникидзеевскай, Өһмөкөөн, Өһрөхүмэ, Чурапчы оройуоннарын уонна Якутскай күөөрт от оһсооччулара кытталлар. Республикадаабы конкурс кыайыһылаахтарынан оройуоннаабы конкурстарга бастакы миһетани иһбыт, декадата уһтата 10 гектартан иһтэһнэ суох сир иһсүбүт, гектарыттан 7 центнертэн иһтэһнэ суох оту иһбыт дьон ааһыһылаахтара. Республикадаабы конкурс кыайыһылаахтарын наһараадалыһрга 25 биһистээх миһетэ олохһонно.

Иһинэн от оһсуута конкурс кыайыһылаахтарыгар «Друһба» эрһин уонна кухня тэриһиһ наборун аһыһаһаһаһа фондалар бэриһиллэхтэрэ. Хас биһрдии кыайыһылаахһа Саха АССР иһатын хаһайыһытыбатын министрствонун сыһаналаах бөлөхтэриһи уонна чөһпрон лиһнтэһин туттаран туран, «Республика 1983 сыһлаах чөһпрон от оһсооччута» дьинэ аһт иһгариллээһэ. Конкурс түһүгүн Саха АССР Министрдарын Советта уонна ИССУОС б. дь. балаһан ыйын 5 күһүттөң коһууһаһыһа суох таһаарыахтара. От оһсооччулар республикатаабы конкурстарыгар кыттыһыны иһбыт оройуоннар оройуоннаабы конкурс кыайыһылаахтарын түһүгүн Саха АССР Министрдарын Советыгар балаһан ыйын 3 күһүгэр дьинэ түһэриһтэхтэр.

сайын оройуон киһини сөһрүн уонна үлэ ветераньырдыаһастара 130 тонна сөһу бэлэмнэһон совхозтарга туттарыахтаахтар. Иһин атырдыах ыйын 18 күһүнээһи туругунаан 104,7 тонна от сордуоһуукаланы. Онһон сорудах толоруллар иһахһанна.

Үтүс кырдыаһастар быһаһиһарын толордулар. Киһилэртэн пенсионерлар Д. С. Постников, Н. Е. Захаровыһын 25, 63 саһстаах И. В. Пестряков көргэһинээһи, 15 тонна оту «Чурапчы» совхозка,

на Н. Н. Аммосов төрөһбүт Вахсытыгар 4, К. И. Колесов үһүе буоланнар тэһн атырдыах ыйын 18 Карл Маркс аһынан совхозка 20 тонна оту, А. К. Матвеев сордоһон Субуруускай аһынан совхозка 10,5 тонна оту отһоһон күрүөлэһи туттардылар.

Ветераннар үкөһүлэрэ маһтаң хаалбыт кэмгэ салгыһы оттуурга сөрүк-таналлар.

В. ИГНАТЬЕВ,
хайыат общ. корр.

«Дкутте ж совхоз, сөһрой» Чурапчытаабы механизированнай колхозтаһыһа пилораһкиһтарын биһрээһтэһтар ааспыт сэттэ бөһтө 1420 кубометр эрһин матырыһаала бэлэмнэһон былаан 12,3 бырыһыан толорулуһна. Маһна эдэр рабочайдарга Афанаһий Яковлевиһ Местников наставниктыһар. Киһи күһнэтэ көмөтүнөн Гавриһ Дьаһковскай, Станислава Захаров үлэһэриһ үчүтэйдик баһылааһтылар.

Сотору коллектив Р-65 саһга пилораһаны үлэбэ киһлэриһэ.

Снимокка: биһргэ дьинэр К. К. Павлов уонна комсомолец Оһаһаһаһа Захаров үлэһэриһ тэһриһтар.

П. Окоһешников
фотөһа.

Күөх маасса эбиллэр

БОЛУГУР. Бэрэһээни туругунаан Дмитрий Миһаһаһаһа Ноев салаһааччылар синлэс звенота 1030 тонна синлэһи бэлэмнэһон сыһлааһы сорудаһан лаһпа аһарда.

Синлэсчиттэр бу күһнэргэ техникаларын өрүс уһуор туораттылар. Онһо синлэсэһи аһан ыйыһыллыбыт сиртэһи быһыһыллыбатах 50-тан таһса гектар үһүүүтэ баар. Бу траншеяларга угуллубут синлэһи кыһын Кыстык Күүда ферматыгар туһаһылаахтара.

М. ДИОДОРОВ.

Кырдыаһастар түбүктэрэ

Сельсовет исполкомун быһаарыһыһыһа быһыл оту «Чурапчы» совхозка,

ССКП КК бэс ыйнаабы (1983 с.)
Пленумун уураахтарын—олоххо!

СИТИИЛЭР КУЛУКТЭРИГЭР

Карл Маркс аатынан Телевидение, радио бирэр совхоз Мугудайдаары от- делениелар, политической, экономической үөрэх аасын дыйлыгар марксизм- ленинизм төртүтүрүн үөрө- төр 2, комсомольской үө- рөхкө 2 оскуола тэриллэн үлөлээбитэ. Ону таһынан Лыбытахха, Төлөй Дири- гэр, Төбүрүүнүгэр, Уу Обус- таахха, орто оскуола, деткомбинатка, участка- лары батыһара маасса- бай-пропаганда оскуолалара тэриллэбиттэрэ. Барыта 175 киһи хабыллан үөрэх си- тийиниэхтик түмүктэм- тэ. Манна пропагандиста- рынан партиянай төрилтэ секретара Д. А. Дьяконов, отделение управлюющайа Н. Д. Пермяков, сельсовет исполкомун председатели М. Д. Кроникова, оскуо- ла завуура Е. А. Слепцова үлэниллэр. Партиянай тө- рилтэ эдэр пропагандиста- рын илгиттэ утуһунаахтык үлэнир. Кэиники сыллар- га В. К. Еремеева, Н. С. Захаров, А. С. Пермякова курдук политической, эко- номической билиилэри тар- паттыга ыһамнылаахтык үлэнир пропагандистар үү- нэн табыстылар.

Ол эрээри маассабай-по- литической үлэни тэрийи- гэ билигин да бочумнаах итэрдэстэр бааллар. Ол ту- луунан ССКП КК бэс ый- наабы (1983 с.) Плену- муун түмүктэрин дүү- лэһингэ аһамыт партия- най мунһаахха коммуни- тар кыһык кэпсэттилэр.

Партиянай мунһаах ССКП КК Комитетин бэс ый- наабы (1983 с.) Плену- муун көрдөбүллэрингэр сөп түбэ- шүүрүнэн маассабай-поли- тической үлэни тупсары- ыа туһааннаах уураабы илһини.

С. НИКОЛАЕВ.

ССКП райкомугар, райсовет исполкомугар УТАЛЫТЫЛЫБАТ ДЬАҔАЛЛАРЫ ЫЛЫАХХА

ССКП райкомун бюротун уонна райсовет исполкомун холбоһуктаах мунһаахтары- гар оройуон совхозтарыгар ыйырайы тыһынаах ит- тинга уонна кыстыкка кил- лэрингэ бэлэмнээһингэ та- һаарыллыбыт тулуйууллубат итэрдэстэр тустарынан бол- сурдуос дүүллээһининэ.

Сыл саралаһыадыттан совхозтарга 509 ыйырайы көһүөнүн олго. Ордук эл- бөх сүтүк Одьулуун, Ха- йахсыт, Болтоно, Чанар, Сылай, Болугур отделение- ларыгар таһаарыллына. Төрүүк көһүөнүн охтуута сүрүннөөн тустаах үлэ- ниттэр көрүүнү-исенини мөлөөнүтүрттэн, оройу- ыйырайы араатык техно- логиятын тутуһууларыт- тан, отделениелар управ- люющайдара, бригадылар- дэр тэрээһин үлэни туп- сарбатахтарыттан, зоовете- ринарайы специалистар эм- гинир-сөрөтөр үлэни сөп- төөхтүк тэрийбэтхэтирттэн таһаарыллыбыттар.

Ыһааһыкка киириэхтээх ыйырайы билигин 245 төбө үбүс уонна 19 төбө төрдүс суортаммалар. Са- га төрүүк туруга итинник мөлөөнү үрдүккэ кыстык- ка бэлэмнээһингэ улахан көтүүтүүлэр таһаарыллы- быттар. Ол курдук, бороос- ку кыстыахтаах 23 хоҕо- нуттан 9-на эрэ бэлэм буол- тур. Сылай Улахан Күөлү- гэр, Түйөбэ, Арылаахха, Ха- хысга, Холтободо, Ха- лдар Хорбатыгар, Мугудай Төбүрүүнүгэр, Болугур «Ты- һыныахтаах» хотонугар ыһааһыахтаах улахан көһөйдөөх өрөмүөн үлэ- лэрин сирэ суох быһаарды- ынылар. Бары совхоз- тарга общественной сүөһү кыстыгар киирин рабочай быһаана бүтэһиттээхтик, бирдип отделениеларынан чуокайдыан, оҕоһулууба- сарыи түмүгэр үгүс сир- дэргэ борооску көрөөчүлэр билигин булудла илгиттэр. Эбни аһаһыкка туттул- луохтаах оборудууулар

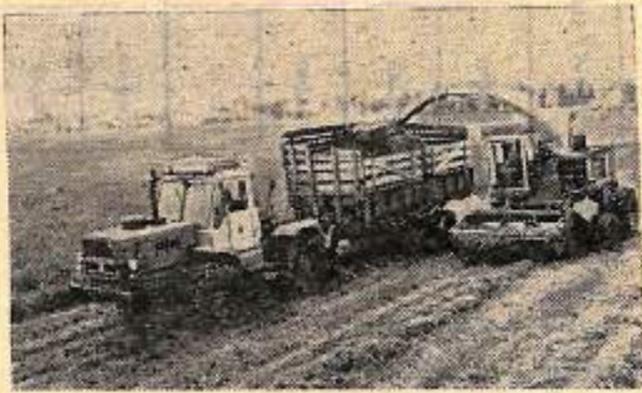
мнэстэтигэр туруорулууба- тахтар. Комбикорм саһаа- ҥа арыах.

Холбоһуктаах мунһаах атырдыах ыйын 25 күнү- гэр днэри кыстык хотөл- нөр өрөмүөннэрин ситэрэн, бастайааннай көрөөчүлэри булан борооскуну барытын кыстык хотонго киллэрэл- лэригэр, бастакы күннэр- тэн сүөһүнү эбни аһаһы- ҥынан хааччыйалларыгар совхозтар директордарын эбэһинэстээтэ. Бары отде- лениеларга тыһы ыйырайы- дэри арааран көрүү тэ- рилиэхтээх. Хас совхоз ахсын 40-50 өвүс бороос- куну талан интенсивнэй- дик уотуллуохтаах. Ор- дук мөлгөх туруктаах уон- на оройу борооскулары бирдиплэээн ыһаларга дуо- габардыан ииттэрин тэ- рилиэхтээх.

Партиянай комитеттар совхозтар директордарыт- тан, кылабынай специа- листарыттан уонна отделе-

ниелар управлюющайдырт- тан борооску туругар ха- туруолу уонна ирдэбил күүһүрдүүхтөөхтөр. Көһ- нүүнэн өлүү хас бирдип түбэлтэтигэр туһааннаах- тартан кытаанах ыйытык оҕоһулуохтаах. Ордук ы- рахан балаһыаньылаах мнэстэлэргэ партиянай комсомольской оперативнай группалары тэрийиин прак- тической комолор оҕоһулу- луохтаахтар.

Профсоюзнай комитеттар балаһан ыйын 1 күнүгэр днэри иччэг сүөһүнү кө- рөр бары коллективтарга уонна бирдиплэээн көрөөч- чүлэргэ үрдэттиллибит со- циалистической эбэһээтэ- листибэлэри илһинириини ситиһиэхтээхтэр. Производ- ственнай уонна үлэ днэс сипилинээтин бөгөртөгүүгэ туһаайыллыбыт дьаһала- ры ыһааһаахтар, рабочай- дар үлэнир, олоһор усу- луобуйаларын салгыы туп- сарыаҥа үлэни күүһүр- дүүхтээхтэр.

Коми АССР. Сийлэскэ амаллаах культуралар хомуурдарын «Междорская» совхозтан коммунист В. Раевский сүөһү аһаһытын соҕотуопкалыыр зве- нота ыһтар. С. Губской фотота. (ССТА Фотохрониката).

Учууталлар атырдыах ыйнаабы сүбэ мунһаахтарын көрсө БАСТАКЫ ТҮҮМЭХ ТҮМҮКТЭРЭ

Оройуон оскуолалары- гар учууталлары аттеса- циялааһын бастакы биэс сыллаах түһүмэҕэ түмүк- тэниб. Ити кэмгэ 290 учуутал аттестацияны бардылар. Киирилэртэн 83,7 бырайыанаара идэ- лэригэр сөптөөхтөрө бы- һаарыллына, 99 учуутал хайбабылга түһэриллил- лэр. Т. К. Далбаевага, М. П. Макаровкага, В. Г. Слепцовага, Е. Д. Мака- ровка «Старшай учуутал» аата итэриллиһэ.

Аттестация педагогиче- ской кадрдар хаачысты- баннай састааптары туп- сарыаҥа, улаханнык кө- мөлөстө. Биэс сылга 24 учуутал кэтөхтөн үрдүк үөрөһү бүтэрдилэр. Ви- лэтин 32 киһи салгыы үөрэнэ сылдьаллар. Ангар- дас 1982-1983 үөрөх ды- лыгар 82 киһи республи- катаады курстарга би- лиилэрин үрдэтилэр, араас (семинардарынан 285 учуутал хабыллына.

Оскуолаларга методи- ческой үлэ биллэрдик сарҕахсийды. Кэиники үс сылга оройуон оскуола- лара, «Үөрэтигэ уонна иттигэ үөрөнөөччүлэргэ бирдиплэээн сыйһан» днэи бир төмөнү ылан үлөлээтилэр. Ити хайыс- ханан Мугудай, Дириг уонна Чурданы орто, ин- тернат-оскуола, Одьулуун уонна Болтоно оскуола- лара балаһа ситиһи- лээхтик үлөлээбиттэри бөлүктүрүу наада. 14 оройуоннаады, 97 оскуола- лардаады методической холбоһуктарга бары учуу- таллар хабыллынылар. Ол курдук методиче- ской үлэни тэрийиһэ учууталлар П. П. Заха- рова, Т. С. Евграфова, А. С. Абрамова, А. И. Ва- шнева, А. Д. Чечебутова үлэлэрин биллэрдик туп-

сардылар. Аттестация оройуонна педагогической үлэ бас- тыһа опытын түмүүтэ, тарҕатыаҥа системалаа- ыһына эмиэ комолөстө ыһытылар семинардар, айар отчуоттар, педаго- гической ааһылылар, араас бюллетеннар уонна бук- леттары оноруу, быһыс- тапкалары тэрийиин үлэ бастын опытын тарҕа- тыаҥа көмөнү онороллор. Иккис сылын бастын опыты тарҕатыаҥа оройуоннаады көрүүлэр ыһ- тылаллар. Ааспыт үө- рөх дыйлыгар ити көрүү- гэ Мугудай орто уонна Одьулуун адыс кылаас- таах оскуолалара баста- тылар.

Биэс сылга 581 киһи педагогической ааһыаҥа кыһыннылар. Онтон 361 үлэ республикада ыһ- тыллан 188-на хайбабы- лы ыһа. Учууталлар Е. А. Слепцова, В. Г. Око- нешников, А. А. Архи- пов, О. И. Постникова, П. Г. Старостин, Г. А. Ев- сеева, У. М. Романова республикатаады педаго- гической ааһылыларга сыл ахсын кыһынылар.

Оройуон оскуолалара үөрэтин кабинетнай сис- темалар толору кийди- лэр. 86 кабинеттарга кинтөн салаллар пуу- тар баар буллулар.

1984 сылтан учууталла- ры аттестациялааһын ик- кис биэс сыллаах түһү- мэҕэ саралаһыа. Бу сүбэ- сөөтүлээх дьаһал өссө үрдүк кадүүстээх- тик барытын хааччы- ыһыа норуот үөрөһү Биттин үлэһиттэрин ит- тингэр эппиэттээх соруу- тар тураллар.

Л. ЕГОРОВА, оройуоннаады методи- ческой кабинет сэмбэдисэйэ.

Биргээдэнэн бэдэрээккэ—киэн суолу!

БҮТЭНИКТЭЭХ ТҮМҮККЭ ИНТЭРИЭС

Ыһыл ССКП КК уонна ССРС Министрдарын Сова- тын тыа хайаһыстыбаты- гар техниканы туһаныы- ыа, технической халчы- ыһыны, өрөмүөннээһини уонна харайыһын төрдүт- тэн тупсарыаҥа ыһымыт саһа дьаһаллара оройуон- наады «Сельхозтехника» холбоһук коллективтар эбни сорууттары сүктэрэр. Бу сүктээн политической уонна экономической суол- талаах дьаһаллары олоххо киллэрингэ хас бирдип киһи үрдүк эппиэттээ- гээхтик ыһаһаһаһахтаах.

Билигин үлэни тэрийи- гэ саһа, прогрессивнай ыһама быһытынан кол- лективнай бэдэрээккэ кин- рин оройуонга, ол иһингэр бийиги холбоһуктуугар, кичигик тарһаһа. Бу ыһа- маны холбоһукка, саралаа- ыһы быһымыһынан, киһи өрөмүөнүгэр мастерскойга олохтоотубут. Баар уеу- луобуйага көрүллэринэн дьобуус, 5-тин кийилээх түүтү биригээдэ үлэнир. Биригээдэлэр үлэ көрүү- гэринэ (деталлары чөлүтөр

түмүгүн таһаарарыгар ба- ры өтүүнэн учуоттанар. Оһно хас бирдип киһи өгөрөн таһаарыһынан кө- дүлээһин эбэтэр куһаҥан үлэ иһин накаастабыл кө- рүлэр. Хайһаһа ыһаһа ол бүтэһиктээх быһаарар уеулуобуйанан буолар. Иен ааттаммыт дьаһаллар тү- мүктэригэр рабочайдар үлэ- гэ эппиэттээстэрэ билигин биллэрдик үрдээтэ. Кылаа- быһаһа, үлэ режимэ уонна днэсинилиннээтэ хөнтү- руолланар, тутуһуулар буолаа. Урукку өттүгэр байлэлэрин иттиригэригэр мунсурданар дьон аны кол- лектив туһугар эппиэтти- ҥи сүгэллэр. Өскөтүн үлэ- нит-уорма-чааһын ханһык эмэ ийричиннэһэн төһөрбөт түбэлтэтигэр онтукаһын үлэ- чаһын тас өттүгэр, эбэ- тэр өрөбүл күннэргэ сит- тэрэн биригээтэ, толоруута олохтоһо. Ол үлэ уонсай түмүгэр үчүгэй сабыдыла көрөсөр. Сыл сэттэ ыйын түмүгүнэн киһи өрөмүөн- нүүү мастерской валовоу- ная 215 тыһ. солк. боро- дуускуһаны өгөрөн уонна

257 тыһ. солк. бородуус- куһаны батаран быһаан толоруулан кэллэ.

Ол эрээри, саһа сара- лаһын буоларынан, кыла- лыбатах, ситэ учуоттам- тах өртүтөр эмэ бааллар. Олор сүрүннөөн үлэ тэ- рээһинигэр сыһыаннаахтар. Биригээдэлэри билигин да- раны матырыйалынан хааччыһы эриг-дэхси буол- батах. Холбур, эрдэ өгө- һулуубуу сайаанкабытыгар саһаас чаас олус хойу- таап, от ыйын бүтүүтүгэр эрэ аралыһаһа. Ону гө- нэ сөптөөх, билигин усу- луобуйага эппиэттир, обо- рудууһуулар суохтара дьмалаһын атахтыыр. Он- нух да буолан, саһа тэ- рилибит биригээдэлэригэр ааһан-сөөтөһөн үлэлээһин, матырыйалы кэмчилээһин ыһаһан хөнтүруолламат. Үлэ хаачыстыбата мөлгө- вүн туһунаан совхозтарга кинвар эһиһтэр эмэ ит- тэртэн быһааччы тутулу- таахтар.

А. ЗАХАРОВ, «Сельхозтехника» холбоһук эһономиһа.

ЧУРАПЧЫ

ЭДЭР СААНА

ТӨҮҮ КҮҮС

Оройуон атын хаһаайыстыбаларыгар курдук, «Чурапчы» совхоза производство сүрүн салааларыгар комсомолецтар уонна ыччаттар төһүү күүһүнэн буолаллар. Ол курдук, комсомольскай тэриэтэ учуоттар турар 212 ЫБСЛКС чилисинттон 20-тан тахса бырыһыаннара быһаччы үйүнү өгөрөөччүлөрүнэн—манньыксыттарынан, ыччат сүөһүнү көрөөччүлөрүнэн, трактористарынан, шофердарынан, о. д. а.—үлэлиилэр. Эдэр рабочайдартан бүтүн совхоз кизин туттар ыччаттара үүнэн тахсыталаһыллар. Эдэр манньыксыт Яков Филиппов (Арыылаах отделениетыттан) «Үрүн үлгэ гвардеецтара» республикатааҕы хамсаанынга балаачча ситиһилээхтик кытта иһэр. Сылаантан «Чолбон» ферма старшайа Ефросинья Макарова коллективтар ара буолбакка, отделениега таһаарылаах үлэтинэн эдэрдэргэ үтүө холобуру көрдөрөр. Оттон совхоз чемпионнара шофер Афанасий Сивцев, ыччат сүөһүнү төлөһүтэччи Николай Демьянов, булчут Григорий Куличкин, уо. д. а. ааттара оройуонна тийэ биллэлэр.

Быйыл сайын совхоз комсомолецтара уонна ыччаттара ССКП КК бэс ыйынаары (1983 с.) Пленумун уураахтарынан ерө күүрдүүлэн, ходоһа быһаанын сомсууга, мэтчиринтэн өлгөм үүтү ылыыга, сүөһүнү сайынны төлөһүтүүгө, о. д. а. үлэлэргэ сагалыы күүһүнэн ылсыннар эппиэттээх хампааньа үөһүтөр сылдыаллар. Хайа баҕарар отделениега социалистическай куоталаһыы көрө намыраабат. Совхоз 7 комсомольскай-ыччат манньык фермаларыттан билигин туругунан «Эрчим» (Арыылаах) ордук үчүтэй көрдөрүүлээх. Сылаан отделениетын Вера Биргээдэтин «Саһарда» уонна «Кэичэр» фермалара даһаны куһағана суох түмүктэрдэхтэр.

Комсомольскай комитет улахан болломтотун оттуур эвенолар тэрээһиннэригэр уурбута. Барыта 10 комсомольскай-ыччат эвенолаахпыт. Олор бары «биэ эбэһэтэлисте» ылынан үлэлиилэр. Ол иһинтэн комсомолец Дмитрий Трофимов (Сылаан, Улахан Күөл) көлө-илин эвенота оройуонна бастакынан сезоннаады быһаанын толорбута. Бу коллектив 375 тонна кэбиһилэмэн биэр отчуттар тиксэринэн 31-дэн тонналаах. Ити оройуонна иккис үчүтэй көрдөрүү. Иван Сивцев салайар илиинэн оттуур эвенота (Сылаан) эмиз оройуоннаады куоталаһыыга биэр бастыгына ааттаммыта. Килэикиттэн Н. Н. Миронов начальниктаах үлэ уонна сыһыалан лааһыра даһаны инники күөһүгэ иһэр.

ССКП КК бэс ыйынаары (1983 с.) Пленумун уураахтарын пропагандалыыр сыалынан комсомол «Айан» уонна «Аргыс» дин агитбригадалары тэрийэн үлэлэттэ. Олорунан барыта 42 сиргэ тыһылыччаттан тахса киһи хабылына.

Мантан күһүн комсомолецтар уонна ыччаттар комуур үлэлэрин ситиһилээхтик түмүктээһиннэ, общестаянай сүөһү кыстыгы тэрийингэ, политическай уонна экономическай үөрөх сана дымлытар бэлэмнэнигэ, о. д. а. сүрүн болломторун туһаайлаахтара.

М. МАКАРОВА,
совхоз комсомолун секретара.

Итэбэли толорорго Дулуһаллар

Сылаан Борэтигэр орто оскуоланы бүтэрбит ыччаттар көлөн үлэликер буолуохтарыттан ыла биригээдэ үлгэ-хамнаһа, олоҕо-дьаһаҕы биллэрдики сэрэхсийдэ. Онуоха Чурапчы орто оскуоланын выпускниктарын оруулара кырата суох. Үтүө үгэһи салдаан быйыл Чурапчыттан Николай Дружанин уонна Георгий Дьячковскай комсомольскай путевканан фермага үлэни таһыстылар. — Урукку өгүүгөр ынах ыбатах киһи ман-

най утаа тарбахтарым уахаанын сылайар этилэр. Билигин аҕа табаарыстарым сүбөлөрүнөн, комолорунан үөрөһүмүн днэххэ сөп. 10 ынавы тутан үлэни сылдыабын. Георгий — манньыксытка комсомолецтүү. Сотору киниэхэ эмиз ынактары сайылармаахтара. Быйынны өгөрүүгө быһаччы кытан оскуолабыт, совхоз биэрбит итараллорун толорон дулуһан үлэлибит, — диир кэскир Николай.

А. ЧЕПАЛОВ

БЭТТИЭМЭЛЭЭХ ОБОЛОРУН ОТТОРО

Кытаанах орто оскуоланын үлэ уонна сыһыалан лааһыра кэники сылларга оройуоннаады социалистическай куоталаһыыга куһағана суох түмүктэри ситиһэр. Бу коллектив педагогическай үлэ ветерана Николай Николаевич Миронов хаһыс да сыһын салайар.

Лааһыр сүрүн үлгэ—от хомуура. Быйыл ходоһа бэс ыйын 27 күнүгэр киирэн, Бэттиэмэлээх дэин алаастан охсууну садалабытара. Былааннара 300 тонна этэ. Ону 50 тоннанан аһарарга эбэһэтэлисте ылыммытара. Оттуур сирдэре үкэс алаас, онон уута наһаата суох. Арай Амыдай үрөбэ уулаах. Оннук сирдэри илиинэн охсолор. Билигин Мааллаага кэбиһэн бүтөрдүлөр. Аны Намыара энэрэ алаастарга көбүллөр. Ону таһа бүтэй тутуугунан дьарыктылаахтаахтар.

Бэттиэмэлээххэ совхоз үөрэнэччилэргэ анаан капиталнай базаны тэрийэн ситэрэн эрэр. Онон

үлэлииргэ, сыһыанарга усулуобуйа баар буолла днэххэ сөп.

Биллэн турар, үлэ даһаны, сыһыалан даһаны режим быһыытынан тэриллэллэр. Сарсыарда 7 часка туран Якутскай даары педучилище үөрэнэччигэ Иван Игнатьев керүүтүнэн истинтинэн эрэдэка онороллор. Үлэ 8 часка 30 мүн. садаланар. Күнүс иккитэ омурданыылар, кизгэ икки часка көрүнэ сыһыанан баран, 10 часка утуяллар.

Хаһыат, сурунаал, кинигэ эһин кэлэ турар. Оттон күрэхтэһин, ооннуу, араас көр-нар чаһын ыллаахха, сыһыанлыгыта, ээрэгэ дымлы, оройо аһаҕас.

Бу 25 үөрэнэччилээх лааһыр бөйгөтэ кизин туттар отчуттардаах, активистардаах, оннуктарынан Илья Владимиров Коля Павлов, Коля Степанов, Петя Попов уо. д. а. буолаллар.

Н. МАКАРОВА.

БЭРИЛЛИБИТ ТЫЛ БИГЭ

Арыылаах отделениетыттан «Эрчим» ферма быйыл мэтчирэг ыйда. ылар сүөһүттэн элбэх бородууксууаны ылыыга оройуонна ыгырыны таһааран үлэлиир. Сайынны түөрт ыйга хаас ынах ахсыттан 1000-дэн кт урүн илгэни ылар соругу туруоруммута.

Коллективы хаһыс да ылын чемпион манньыксыт, «Возвот Зыгаа» орден кавалера М. И. Иванов салайар. Наставник рус бөйгөтүн үлгэ дьулуура эдэрдэри күнүгэ көбүтүүр. Опытаах манньыксыт мэтчирэг ааспыт икки ыйгар ынаҕын ахсыттан 1026-дэн кт үүтү ыан оройуонна куоталаһыы инники күөһүгэр иһэр. Хаһыс да сылаан ЫБСЛКС обкомун тэрийинтинэн ытыллар республикатаады «Үрүн үлгэ гвардеецтара» хамсаанынга быйыл оройуонтан түөрт ыччат кытытарыттан биридэстэ—Яков Филиппов, Комсомолскай сөгтэ ый түмүгүнэн фуражнай ынаҕын ахсыттан 1167-дэн кт, ол иһигэр сайынны икки ыйга 634-түү кт үүтү ыата.

Фермага сын ахсын ыччат үлэни кэлиттэ үгэска кубулуйда. Ол

Кытаанах орто оскуоланын быйырылы бөтөрбит Елена Иванова манньыксытынан, Марфа Каженкина учуотчугунан ситиһилээхтик үлэлииллэр. Фермага бостуугунан Юрий Филиппов ананыадыттан ынах режым быһыытынан мэтчирэг, сүтүүтэ таһаарылдыбат буолла.

«Эрчимнэр» ылалыа Уус-Алдан оройуонун Герой кавалера М. И. Иванов салайар. Наставник рус бөйгөтүн үлгэ дьулуура эдэрдэри күнүгэ көбүтүүр. Опытаах манньыксыт мэтчирэг ааспыт икки ыйгар ынаҕын ахсыттан 1026-дэн кт үүтү ыан оройуонна куоталаһыы инники күөһүгэр иһэр. Хаһыс да сылаан ЫБСЛКС обкомун тэрийинтинэн ытыллар республикатаады «Үрүн үлгэ гвардеецтара» хамсаанынга быйыл оройуонтан түөрт ыччат кытытарыттан биридэстэ—Яков Филиппов, Комсомолскай сөгтэ ый түмүгүнэн фуражнай ынаҕын ахсыттан 1167-дэн кт, ол иһигэр сайынны икки ыйга 634-түү кт үүтү ыата.

Фермага сын ахсын ыччат үлэни кэлиттэ үгэска кубулуйда. Ол

Е. БОРИСОВ.

Снимокка: манньыксыт Любовь Иванова (хаһыс) ыабыт үүтүн учуотчук Сретлана Борисовара туттарар.

П. Окопешников фотота.

КОМСОМОЛЬСКОЙ ПУТЕВКАНАН ТАХСАН

Быйыл Е. И. Курашов аатынан Чурапчы орто оскуоланын 14 выпускниктара комсомольскай путевканын Сылаан отделениетын Улахан Күөл биригээдэтигэр сүөһү кититигэр үлэни тахсыттытара.

Эдэрдэр үлэлэрин куһағана суох садалаатылар. Ордук манньыксыттар үлэлэрэ киһини үөрдөр. Кинилэртөн Зинаида Красильникова, Марианна Решетникова уонна Елена Чигининарова хаһыс үлэ опытаах манньыксыттартан хаалсыбат ситиһилэри көрдөрүллөр. Дьүөгэлиилэр от ыйгар аһахтарын ахсыттан ортогонан 101-дэн —122-дэн кт үүтү ыаты-

лар. Сорохтор кыраы көрүүтүгэр эмиз куһағана суохтук ылыстылар. Быһаһа, эдэрдэр Сантараат сайылык тутуах дьонуна буолулар. Оттон уолаттар билигин хотон өрөмүөнүгэр көмөлөһүлөр.

Отделение саалтата производствага тахсыбыт ыччаттары уопсай дьэһини хаачыһыда, материалнай өгүүнүн кыаллар көмөнү барытын өссөрөр.

Үлгэ эстафета санга, эдэр, араалээх илгилэргэ иһирэр.

Д. ТРОФИМОВ.

Снимокка: Чурапчы орто оскуоланын быйыл бөтөрбит манньыксыт Лариса Карпова.

ЧУЛУУ БУЛУТ— ХОҢУУН ОТЧУТ

Григорий Куличкин үс ыллардыта совхоз кавалера булчутунан буолла. Барыта-бары дьэ, булчут дьулуурдаахтар кизгэ сонордубт миптэр илгэтин баһылаан, аһаҕас эбэһэттардаах ылга 2421 солк. күндүтүүлээби булчут тустаах быланын 186,2 бырыһыан толорон совхозтунан чемпион булчут аатын ылбыта. Пявлетка сүрүн сылы бастакы кварталыгар кизин былаанна икки аһар бүктэн ордук толорон өссө ордук үрдүк көрдөрүүнү ситистэ.

Эдэр булчут ханнык аҕаны үлгэ туруорулуннар, соруудаһын барытын кэмгэр толорон тэ-

йэччи. Онон Түөһэ Биргээдэтин биэр баар суох илингэ батталар рабочайынан биллибэтэ.

Быйылгы өлгөм үүнүүлөх сайынга илиинэн оттуур эвенону салайарга аһаҕас эбэһэттардаах ылга 2421 солк. күндүтүүлээби булчут тустаах быланын 186,2 бырыһыан толорон совхозтунан чемпион булчут аатын ылбыта. Пявлетка сүрүн сылы бастакы кварталыгар кизин былаанна икки аһар бүктэн ордук толорон өссө ордук үрдүк көрдөрүүнү ситистэ.

П. ДЬЯЧКОВСКАЯ.

САРСАНГА АГРЕССИЯТА

Расистский САР Народной Анголы утары са-на агрессияны төлөтөр. Намибияны кытта кырынылса чугаынаа-бы анголская куоратта-ры артиллериянан кур-гүөмнээх ытылааһын уонна авиациянан саба түһүү кэнниттэн содуруу «африканская тактика-ская» болехтөр Ангола Квандо, Кубанго, Моши-ко уонна Кулене провин-цияларын территорияла-рыгар кимэн киирини садалаатылар. «АНР со-буруу өтүтөр расистский сарилары тобуорутуу уонна олору дойду терри-ториятыгар киллэрин.— дин ыйыттар Ангол агентство инициатива-тар,— собуруу-африк а-ская воениция тутулу-суох Африканы утары уочараттаах ороспуйда-һанынан буолар». Саба түһүүнү болехко киллэ-рэн Претория атырдыах ыйын 2-9 күннэригэр Канга-ба аныгар АНР боско-лонуулаах армиятынан самнардылаах охсууну ылбыт Анголаны утары контрреволюционнай Уни-та болех баандаларыгар көмөү өгөрөр.

Претория Анголада у-чараттаах саба түһүүтэ уонна Унига террориста-рын бүтүннээх уру-скаланыыттан быһаа-һынга холонуулар На-мибияда кытаахтаһан хааларга туһуламмыт «артигенд режимин поли-тика» быстыспат сор-дотунан буолалларын ар-даны бачээт кистээбэт. Унига ороспуйдарын бөлөлөрүнэн расистар Анголтан кини собу-рууну оройуоннарын быдыаан ылыы уонна онно КРУ хамнастаах аена Ж. Савимби салал-татынан неоколониалист-ский буфернай «государ-ствонна» төрийн былаан-нарын өгөрөллөр. Ол территориятын САР На-мибияда тутулууга суох буолууну уталытпакка СЕАПО патриоттарын хааччылар иһин охсуу-тары даһаны, ону тэнэ АНР-тын уонна бу регион атын дойдуларын про-грессивнай режимин утары даһаны сөбүлүн-дөөх бастыааннай про-вациялар плацдарма ку-

Вашингтон даһаны, Претория даһаны субкон-тинент проблемаларын өй-лөөхтүк сүрүннөөһүн-гэ букатын даһаны кы-һалдыбаттарын САР Ан-голаны утары билигини агрессията ХНТ Гене-ральнай секретара Персе-де Куэльяр АНР-гар, На-мибияда уонна САР-ба ылдыттааһына садала-нынан арай эрэ иһинэ төлө тардылыбыта эмэ-туоһулуур. ХНТ быһаа-рытыһын «Генеральной секретарь эйэлээх усулу-буяда Намибияда туту-лууга суох буолууну тү-рүннүк хааччылыыта ко-молонһоору САР-гар барар. «Ити эйэлээх миссия арай иһинэ уочараттаах сөбүлүннээх иһрээни төлө гардан,— дин ыйар «Жорнал ди Ангола».— Претория режимэ аан дойду общественной мпе-ниетин эмэ аахсыбат буолуунан өтгөйөр».

ДЫИЭ ХАҤААЙКАЛАРЫГАР СУБЭЛЭР

Биир улахан лаампа-лас да кыра лаампатаа-рар ордук сырдатар. Биир 100 ваттаах лаампа түөрт 25-тин ваттаах лаампа-таагар билтарар тогул ордук сырдыгы биэрэр.

Дермантиннаан бүрү-дүбүт ааны ханнык да бороһууга, мыллата суох агардас сылаас уунан сууйар ордуу.

Өлбөдүйбүт кырааска-ны уксууштаах эрбни кө-бүлүннү киэбэчийэр дьэри сотуллар (1 литр

СПОРТ СПОРТ СПОРТ СПОРТ СПОРТАКИАДА ХАПСЫҤЫЛАРА

Билиги общественной корреспондент Д. Эвер-стов соторутааһыта ССРС норуоттарын VIII спар-такиадаларыгар сылдыбыт ССРС утуолээх тренера Д. П. Коркины көрсөн онно көңүл тутууга күрөх-тэһин туһунан ыйыталаста. Онуоха Дмитрий Пе-трович мананк көпсөөтө.

— Күрөхтэһин күүс-тээх састыалтаах буолла. Ордук эдэрлэр табыллан туһунулар. Холобур, Т. Дзгоев, П. Наньев, А. Ха-дарцев, М. Абушев, Р. Караев, О. Эфендиев, В. Будаев уо. д. а. Сорох онытаах маастарлар та-быллыбатылар. Ол кур-дук, Европа чемпионаты-гар кыттабыт Т. Маме-дон (52 кг) икки, М. Ха-рачура түөрт эргиргэ тустан туораатылар. Олимпиада чемпионнара С. Оганися уонна И. Ма-те төрдүс эрэ миэстэлэ-нилар.

Кэксэ сана ааттар кө-һүнүлэр. Ол—А. Доржу, Н. Айвазян, А. Асагрян, С. Ешати, Д. Калинин уо. д. а. Доржу—Тува ыч-чата, 25 саастаах, улахан түһүлгээ былырын-ныттан билинэ. Ыйыл-сбор кэмигэр С. Корни-лаева, билиги В. Гого-левтытын хотуталаабыта. Көбүрөгэ бэрт көхтөөх-түк, этимизэхтик тустар, атакка киирини дэит-тэр өгөрөр, унуоһунан үрдүк ыһан баран, ыйа-һынны улаханник түһ-рүмүт. Кини илиитигэр күүстээх. Ол эрэри өмүк бөбөстөрүн утары соччо табыллан тустубат эбит.

Спартакиада түмүгүнэн сүүмүрдэммит хамаанда-на Э. Мусоян, Р. Новру-зов, А. Саркисян, В. Фе-доренко, А. Фадзаев, В. Крейдич, А. Паламарев, үс иһи-һи Хадарцевтар киирдилэр.

Билигиттэн төһө кини кыттабытын хаһыаттар суруйан тураллар. Билиги А. Дюдоростан эбэри күүппүһүт. Үс-дүгүс киириэн сөптөөбү-

голевка биллэрдик ба-һыйтарда. П. Бурдзевыт аан дой-дуга биллэр поляк С. Ма-рианга 2:5 хотторон ис-тэриэ көбүөртэн уһул-дулар. Онтон олимпий-ский чемпион В. Юмин-га киириэн баллынан хоттордо.

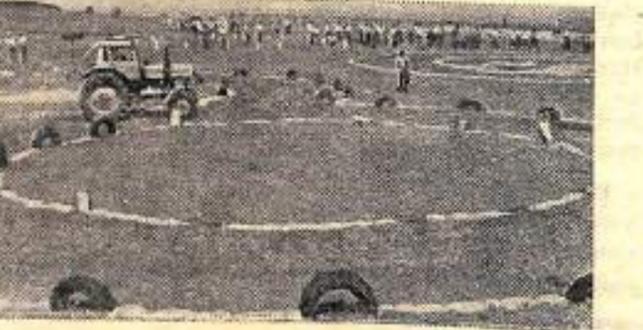
Бэрт ураты суоллаах-тык-иистээхтик М. Ного-вичын туһунна. Кини бе-левер 9 кини баара, он-тон иккис буолла. Утары, даһааччыллара күүстээх-тэр—В. Юмин, М. Ску-бач, ССРС эдэрлэргэ чемпиона И. Тарадай, дойду уолаттарга чемпи-на А. Ахильгов, уолат-тарга аан дойду чемпиона С. Любов уо. д. а. Ногови-цын утарылаһааччыта кииринигэр утары ал-бастаан (контрдаан) тустар. Ошон уолбутун кытта оннооһор Юмин аһыллан тустубата, бириэмэ бү-түүтүгэр эрэ баллы мүч-чү харбатта. Ону даһаны кинигэ кини буолан.

Р. Цыпандин былы-рыын Союзка алтыс буол-бута. Ыйыл Тбилисигэ бэркэ тустан сборга ыны-рыллыбыта. Кинини эмэ-үс бастакы миэстэбэ киирер кыахтааһынан аарыллыбыта. Кини кү-рөхтэһингэ болэмэ табыл-лыбата, тактической алдастары өгөртообута тааһа; иккитэ эрэ тустан хаалла.

М. Каженки үстэ ту-һунна. Дьонуттан биир-дестэрэ С. Белоглазов, иккитэ международнай кылаастаах маастардар. Кини оһыта суоһа тэптэ. В. Яковлев олус күүс-тээхтэргэ түбөһүн эмэ-туораан хаалла. П. Христофоров, эдэр-дүргэ аан дойду чемпи-онатыгар бөлэмнээр сбор-та сылдыар буолан, кү-рөхтэһингэ киирбэтэ.

Волгоградкай уобалае. Серафимовичка уобалае колхозтарын уонна совхозтарын физкультурнаа коллективтарын спарта-киадаларын финальнай күрөхтэһинлэрэ ыты-лынылар. ГТО эһо-го-бөрүөтүгэр, футболга, волейболга, остуол тенни-һигэр, гира спордугар, саахымакка тьа сирдэ-рин 100-төн таһаа спорт-сменнара кытыннылар. Көрөөччүлэр улахан сө-һөрүннэриин механиз-тордар технической эста-феталара ылла.

Снимоктарга: спарта-киада аһылдыгыгар; анал оһоһуулаах авто-дромга тьа сирин меха-низатордара күрөхтөһөл.

сарсарда сымнылар, оч-чөбө дебоннүк ырааста-нар.

х х х

Өскөтүн көбүөртэ албае чэрэннээ тоһунааһына, тутатына тууста кутуит. Туус сотору оборон ылы-да.

х х х

Сырдык полированной остуолга чэрэннээни то-фон кэбистигит. Олус ык-саабка эрэ, ол чэрэннээни бастаан оботторон ылыахха наада, ордугун көннөрү харадааны сотор эрэһиннээни аалан ыраастанар. Эрэһиннээ полировканы боһөтулаа-бат.

х х х

Хашыт салаасканы киниэ массьына оһуноу-дунан сөһөн көннөрдөххө

Снимоктарга: спарта-киада аһылдыгыгар; анал оһоһуулаах авто-дромга тьа сирин меха-низатордара күрөхтөһөл.

Редактор А. Е ЧИЧИГИНАРОВ.

Тантыһар көргөннм, ийэбит, эбэбит, үлэ ве-терана

СИВЦЕВА Мария Алексеевна

уһун ыарахан ыларыттан өлбүтүн, диригини курутууһан туран, бары билэр дьонугар иһи-тиннээбэбит.

Көргөнэ, оһолро, сизннээрэ, аймахтара.